

Udsatte børn og unges skolegang

13. august 2024

Af Emma Gabriel, emga@kl.dk og Signe Frees Nissen, sifn@kl.dk

I 2022 modtager over 73.700 børn og unge en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller var anbragt uden for hjemmet. Omkring halvdelen af de udsatte børn og unge går i 0.-9. klasse i kommunale grundskoler i 2022.

De udsatte elever modtager i højere grad segregeret specialundervisning, har lavere skoletrivsel og mere skolefravær sammenlignet med de ikke-udsatte elever.

HOVEDKONKLUSIONER

- Flere end 73.700 børn og unge i alderen 0-17 år modtager i løbet af 2022 en tidligt forebyggende indsats, en støttende indsats eller var anbragt uden for hjemmet.
- Ca. halvdelen af de udsatte børn og unge går i 2022 i en 0.-9. klasse i en kommunal grundskole. De udgør ca. 8 pct. af de ca. 510.000 elever i 0.-9. klasse i kommunale grundskoler.
- Én ud af tre udsatte elever modtager segregeret specialundervisning i 2022. Blandt anbragte elever, gælder det ca. hver anden. Elever, der er anbragt på børne- og ungehjem, er i højere grad segregeret end elever anbragt i plejefamilie.
- Siden 2015 er segregeringsgraden både steget blandt udsatte og ikke-udsatte elever, hvor den største relative stigning ses blandt de ikke-udsatte elever.
- Omkring 77 pct. af de udsatte elever har højest generel trivsel i skoleåret 2022/2023. Blandt ikke-udsatte elever gælder det 88 pct.
- Udsatte elever har lavere trivsel end ikke-udsatte elever på alle fire trivselsdimensioner. Forskellen er størst ved faglig trivsel, hvor 85 pct. af de ikke-udsatte elever havde høj faglig trivsel i 2022, mens det blot var tilfældet for 69 pct. af de udsatte elever.
- Fra 2015 til 2022 falder andelen af både udsatte og ikke-udsatte elever med høj trivsel på alle fire dimensioner.
- Skolefraværet er højere blandt udsatte elever end blandt ikke-udsatte elever. I gennemsnit har udsatte elever knap 12 pct. skolefravær, mens det blandt ikke-udsatte er knap 7 pct. i skoleåret 2022/2023.
- Den gennemsnitlige fraværsprocent er højest på ældste klassetrin for både udsatte og ikke-udsatte elever. Udsatte elever i 9. klasse har i gennemsnit skolefravær på knap 15 pct. mens ikke-udsatte elever på samme klassetrin i gennemsnit har en fraværsprocent på 7,4.

BAGGRUND

Flere og flere børn og unge modtager hjælp og støtte fra kommunen i form af en tidligt forebyggende indsats, en støttende indsats (tidligere benævnt *forebyggende foranstaltning*) eller en anbringelse uden for hjemmet. En stor del af de udsatte børn og unge er i skolealderen og går i en kommunal grundskole. I denne analyse ses der nærmere på segregeringsgrad, skoletrivsel og skolefravær blandt de udsatte børn og unge, herunder forskelle på tværs af køn samt kommunal variation.

SÅDAN HAR VI GJORT

Analysen tager udgangspunkt i udsatte og ikke-udsatte børn og unge, som i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Analysen er afgrænset til elever i 0.-9. klasse i de kommunale grundskoler og anvender data om segregering, skolefravær samt besvarelser fra den nationale trivselsmåling.

INDHOLD

Baggrund.....	3
Udviklingen i antal udsatte børn og unge	4
Segregering blandt udsatte elever	5
Skoletrivsel blandt udsatte elever	11
Skolefravær blandt udsatte elever	15
Bilag 1 - Analysepopulation.....	20
Bilag 2 - Kommunefordelte tabeller, skolefravær	21
Bilag 3 - Kommunefordelte tabeller, segregering	22
Bilag 4 - Afgrænsning af psykiatriske diagnoser.....	23

Baggrund

I 2022 er der ca. 73.700 børn og unge i alderen 0-17 år, der modtager en tidligt forebyggende indsats, en støttende indsats (tidligere benævnt *forebyggende foranstaltninger*)¹ eller er anbragt uden for hjemmet. Det svarer til 6,4 pct. af de 0-17-årige i befolkningen. Disse børn betegnes i analysen som *udsatte børn og unge*. Gruppen af udsatte børn og unge, grupperes i analysen i tre forskellige typer:

- 1) **Anbragte børn og unge**, som omfatter børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter §§ 46, 47, 62, 151, 143 i barnets lov eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) **Modtagere af støttende indsatser**, som omfatter børn og unge, der modtager indsatser efter §§ 32, 38, 39, 45, stk. 3, 75, 127, 103 i barnets lov og §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (indsatser, der tidligere blev benævnt forebyggende foranstaltninger)
- 3) **Modtagere af tidligt forebyggende indsatser**, som omfatter indsatser efter §§ 30, 35 og 81 i barnets lov (indsatser der tidligere blev bevilliget efter § 11 i serviceloven).

Der kan være mange forskellige grunde til, at børn og unge modtager sociale indsatser. Det kan blandt andet skyldes sociale problemer, psykiske vanskeligheder og/eller fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. I denne analyse fokuseres der på børn og unge i skolealderen, og hvordan de adskiller sig fra øvrige børn og unge i forhold til segregering, skoletrivsel og skolefravær.

Analysen er afgrænset til elever i de kommunale grundskoler², hvor skolefravær kun omfatter elever i folkeskoler og specialskoler, og skoletrivsel omfatter elever i kommunale grundskoler ekskl. kommunale ungdomsskoler. Elever i frie grundskoler og efterskoler indgår ikke i analysen af børnenes skolegang, da der ikke er tilsvarende data om skolefravær og trivsel for disse elever³.

¹ Barnets lov trådte i kraft den 1. januar 2024 og har betydet, at en række indsatser til børn og unge, som tidligere havde hjemmel i serviceloven, i dag har hjemmel i barnets lov.

² Kommunale grundskoler omfatter folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

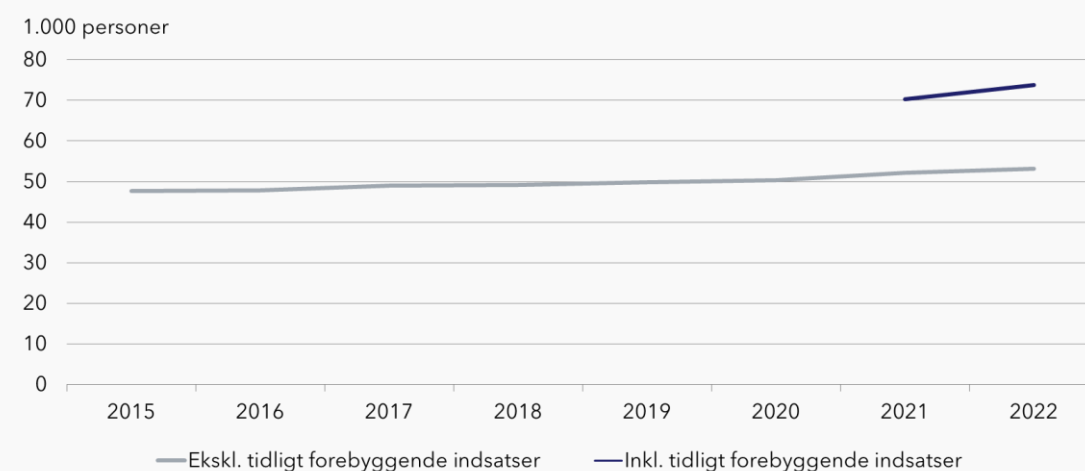
³ I skoleåret 2022/23 går ca. 23 pct. af alle grundskoleelever på efterskoler eller i frie grundskoler.

Udviklingen i antal udsatte børn og unge

I 2022 modtager ca. 53.300 børn og unge i alderen 0-17 år en støttende indsats eller er anbragt uden for hjemmet. I 2015 var det 47.700 børn og unge. Det er en stigning på 11,6 pct. I samme periode er antallet af 0-17-årige i befolkningen faldet med 1,6 pct. Medtages tidligt forebyggende indsatser er der i 2022 ca. 73.700 udsatte børn og unge, som modtager en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller er anbragt uden for hjemmet, jf. figur 1. Data for tidligt forebyggende indsatser blev først obligatoriske at indberette til Danmarks Statistik i juli 2020, og det er derfor ikke muligt at opgøre udviklingen i antallet af udsatte børn og unge inklusiv de tidligt forebyggende indsatser før 2021.

Figur 1

Udvikling i antal udsatte børn og unge, 2015-2022

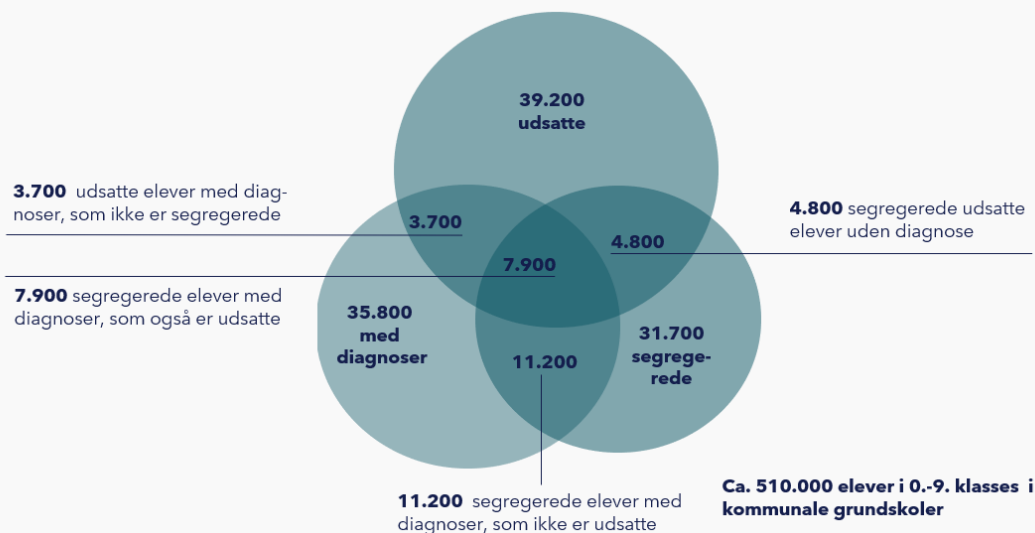
Note: 0-17-årige primo året. Udsatte omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Indberetning af tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik blev først obligatorisk i juli 2020. Udsatte børn og unge opgøres derfor både inkl. og ekskl. børn/unge, der har modtaget tidligt forebyggende indsatser.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Af de ca. 73.700 udsatte børn og unge i 2022 går ca. 39.200 af dem i 0.-9. klasse i en kommunal grundskole i 2022. De udgør knap 8 pct. af de ca. 510.000 elever i 0.-9. klasse i kommunale grundskoler. Blandt alle elever har ca. 35.800 mindst én af udvalgte psykiatriske diagnoser, 31.700 modtager segregeret specialundervisning. Omkring 7.900 elever er både socialt udsatte, modtager segregeret specialundervisning og har mindst én af udvalgte psykiatriske diagnoser, jf. figur 2.

Figur 2

Udsatte børn, børn i specialtilbud og børn med psykiatriske diagnoser

Note: Elever i 0.-9. klasse i kommunale grundskoler i 2022. Segregering er opgjort pr. 1. oktober 2022. Udsatte omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Psykiatriske diagnoser er defineret som udvalgte diagnoser registreret ifm. kontakt til hospitalssektoren på et tidspunkt i barnets/den unges liv (frem til 1. januar 2022) (se også bilag 4). Diagnoser stillet uden for hospitalssektoren indgår derfor ikke i opgørelsen. Antal er afrundet til nærmeste 100.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

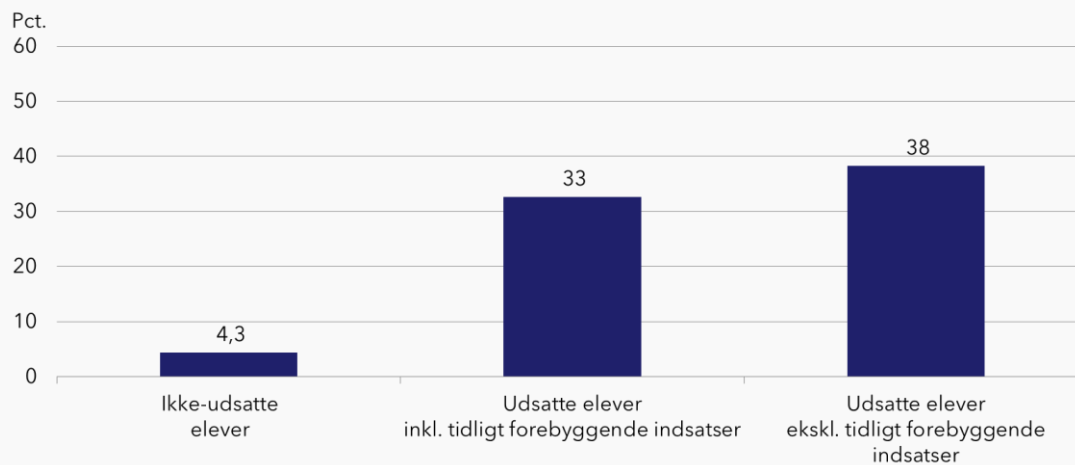
Segregering blandt udsatte elever

Segregeret specialundervisning omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem (tidligere benævnt interne skoler på dagsbehandlingstilbud og behandlingshjem)

Udsatte elever modtager oftere segregeret specialundervisning end ikke-udsatte elever. Hver tredje udsatte elev modtager i 2022 segregeret specialundervisning, mens det blandt ikke-udsatte elever er 4 pct. Ses der bort fra elever, der modtager tidligt forebyggende indsatser, er det 38 pct. af de udsatte elever, der modtager segregeret specialundervisning, jf. figur 3.

Figur 2

Segregeringsgrad blandt elever i 0.-9. klasse, 2022

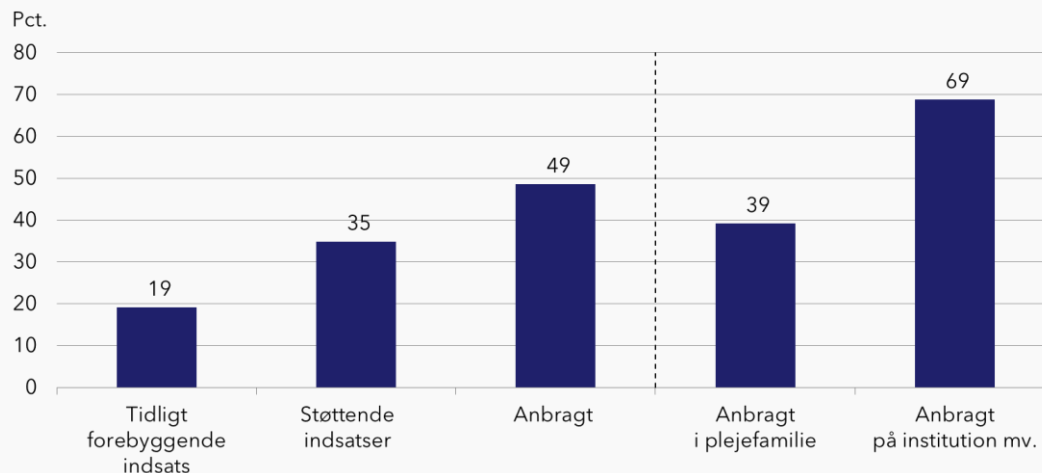
Note: Segregeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2022. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Indberetning af indsatser af typen tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik blev først obligatorisk i juli 2020. Udsatte elever opgøres derfor både med og uden elever, der har modtaget tidligt forebyggende indsatser.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Segregeringsgraden er højere blandt elever, der er anbragt, end blandt elever, der modtager støttende indsatser eller tidligt forebyggende indsatser. Omkring halvdelen af de elever, der er anbragt uden for hjemmet, modtager segregeret specialundervisning i 2022. For elever, der modtager tidligt forebyggende indsatser og støttende indsatser, modtager henholdsvis 19 og 35 pct. segregeret specialundervisning. Blandt anbragte elever, er det særligt de elever, der er anbragt på børne- og ungehjem, hvor segregeringsgraden er høj. I 2022 var 69 pct. af eleverne, der var anbragt på børne- og ungehjem, segregeret, hvor det for elever anbragt i plejefamilie var 39 pct., der var segregeret, jf. figur 4

Figur 4

Segregeringsgrad blandt udsatte elever i 0.-9. klasse, 2022

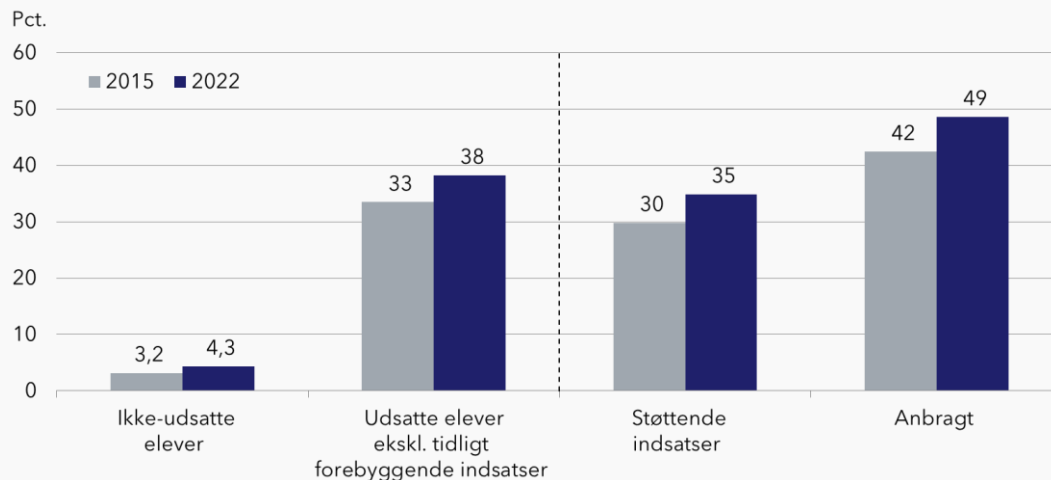
Note: Segregeringsgrad blandt 0-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2022. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. I grupperingen af indsatsstype indgår hvert barn/ung kun én gang. Har samme barn/ung modtaget mere end én type indsats i løbet af året er anvendt følgende rangering: 1) Anbragt, 2) Støttende indsats, 3) Tidligt forebyggende indsats. Elever der har været anbragt både i plejefamilie og på børne- og ungehjem i løbet af året, indgår som anbragt i plejefamilie. Anbragt på børne- og ungehjem mv. omfatter børne og ungehjem (tidligere døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder), eget værelse, kost/efterskole og skibsprojekt.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Siden 2015 er segregeringsgraden steget for både udsatte og ikke-udsatte elever. Fra 2015 til 2022 er segregeringsgraden steget fra 30 til 35 pct. for elever, der modtager støttende indsatser. Blandt elever, der er anbragt, er segregeringsgraden steget fra 42 til 49 pct. Segregeringsgraden blandt de ikke-udsatte elever er i samme periode steget fra 3,2 til 4,3 pct., jf. figur 5.

Figur 5

Udvikling i segregeringsgrad blandt elever i 0.-9. klasse, 2015 og 2022

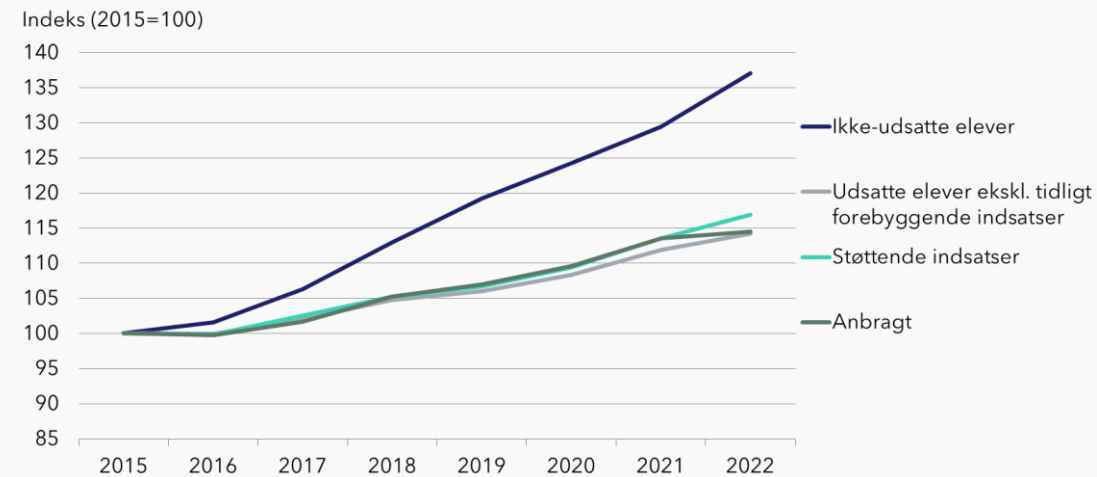
Note: Segreeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2015 og 2022. Segreerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. I grupperingen af indsatstype, indgår hvert barn/ung kun én gang. Har samme barn/ung modtaget både en støttende indsats og været anbragt, indgår de som anbragt. Elever der har modtaget en tidligt forebyggende indsats, indgår ikke i opgørelsen af udsatte, da indberetning af indsatser af typen tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik først blev obligatorisk i juli 2020. Børn, der modtager tidligt forebyggende indsatser, indgår derfor i gruppen af ikke-udsatte elever.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

I perioden 2015 til 2022 er segregeringsgraden steget for både udsatte og ikke-udsatte elever. Den relative stigning er dog størst blandt de ikke-udsatte elever, som er steget med ca. 37 pct. I samme perioden er segregeringsgraden steget med ca. 15 pct. for udsatte elever ekskl. tidligt forebyggende indsatser, elever der modtager støttende indsatser og elever, der er anbragt, jf. figur 6.

Figur 6

Udviklingen i segregeringsgrad blandt udsatte og ikke-udsatte elever i 0.-9. klasse

Note: Segregeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i året. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemme. I grupperingen af indsatstype, indgår hvert barn/ung kun én gang. Har samme barn/ung modtaget både en støttende indsats og været anbragt, indgår de som anbragt. Elever der har modtaget en tidlig forebyggende indsats, indgår ikke i opgørelsen af udsatte, da indberetningen af indsatser af typen tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik først blev obligatorisk i juli 2020. Børn, der modtager tidligt forebyggende indsatser, indgår derfor i gruppen af ikke-udsatte elever

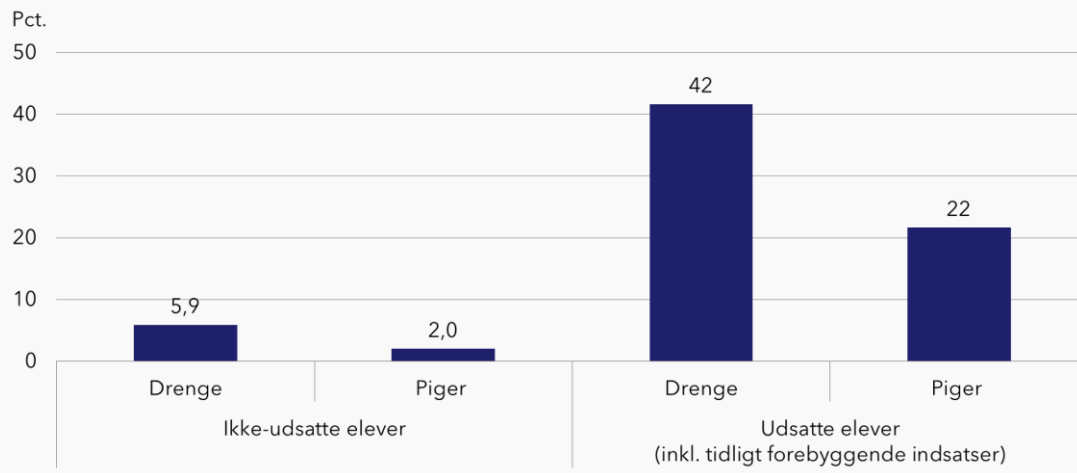
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Kønfordeling og klassetrin

For både udsatte og ikke-udsatte elever i 0.-9. klasse ses det, at segregeringsgraden er markant højere for drenge end for piger. Blandt udsatte drenge er 42 pct. segregeret i 2022. Segregeringsgraden blandt udsatte piger er 22 pct. i samme år. Blandt ikke-udsatte elever er drenge også i højere grad segregeret. I 2022 er segregeringsgraden blandt drenge 5,9 pct., hvor den for piger er 2,0 pct., jf. figur 7.

Figur 7

Segregeringsgraden blandt udsatte og ikke-udsatte drenge og piger i 0.-9. klasse, 2022

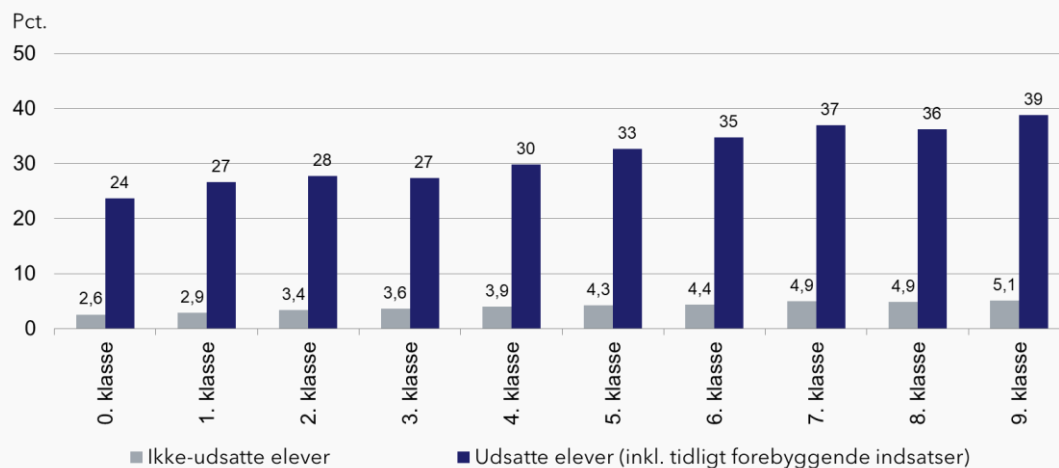
Note: Segregeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2022 fordelt på køn. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Segregeringsgraden er stigende med stigende klassetrin for både udsatte og ikke-udsatte elever. I 2022 er 24 pct. af de udsatte elever i 0. klasse segregeret, hvor det for 9. classes elever er 39 pct. Blandt de ikke-udsatte elever er 2,6 og 5,1 pct. af henholdsvis 0. og 9. classes elever segregeret i 2022, jf. figur 8.

Figur 8

Segregeringsgraden blandt udsatte og ikke-udsatte fordelt på klassetrin, 2022

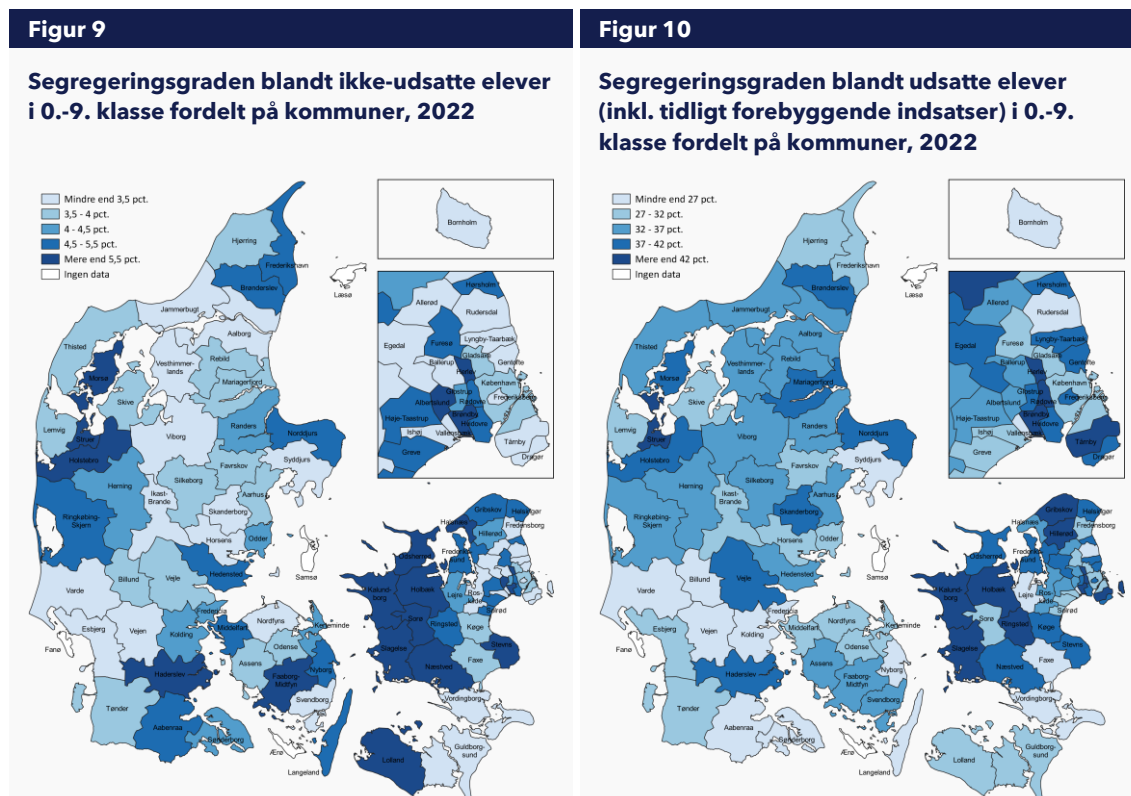
Note: Segregeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2022, fordelt på klassetrin. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Kommunale forskelle

Der er kommunale forskelle i andelen af henholdsvis udsatte og ikke-udsatte elever der er segregeret. Både blandt udsatte og ikke-udsatte elever er der flere elever, der modtager

segregeret specialundervisning i kommuner på Vest- og Nordsjælland sammenlignet med resten af landet, jf. figur 9 og 10.

Note: Segregeringsgrad blandt 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober i 2022, fordelt på kommuner. Segregerede elever omfatter elever, der går i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisnings-tilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Tal for Ærø, Samsø, Fanø og Læsø kommuner vises ikke grundet diskretion. Se bilag 3 for kommune fordelte tabeller.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Skoletrivelser blandt udsatte elever

Folkeskoleelever gennemfører hvert år en trivselsmåling, der ser på elevernes trivsel inden for fire forskellige dimensioner:

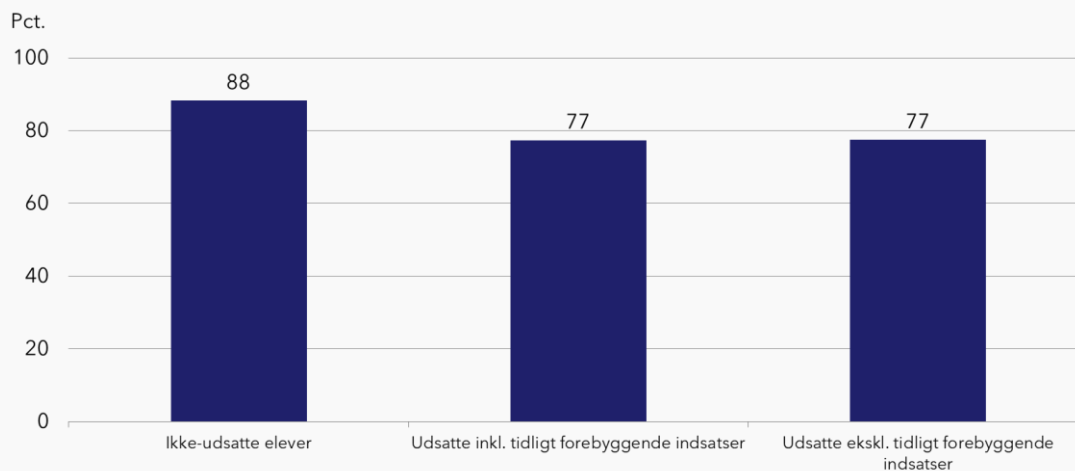
- 1) Social trivsel
- 2) Faglig trivsel
- 3) Trivsel vedr. støtte og inspiration
- 4) Trivsel vedr. ro og orden.

Trivselsmålingerne viser, at størstedelen af både udsatte og ikke-udsatte elever overordnet set har høj skoletrivsel. Højest generel trivsel følger Børne- og Undervisningsministeriets definition, og er defineret som en trivselscore over 3 på en skala fra 1-5.

Andelen af elever med højest generel trivsel er lavere for udsatte elever sammenlignet med ikke-udsatte elever. I 2022 har 88 pct. af de ikke-udsatte elever i 4.-9. klasse højest generel trivsel, hvor det tilsvarende for udsatte elever er 77 pct., jf. figur 11.

Figur 11

Andel elever i 4.-9. klasse med højest generel trivsel, 2022

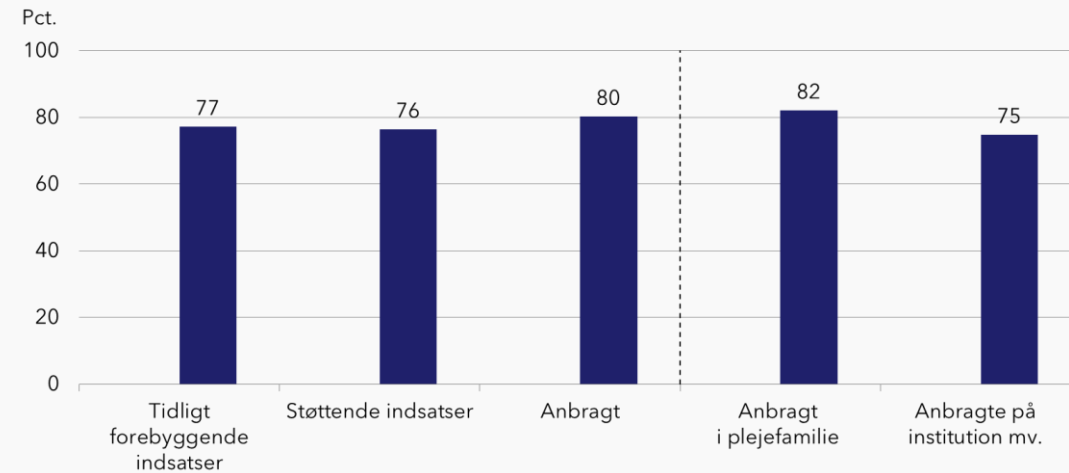
Note: Elever i 4.-9. klasse der går på kommunale grundskoler 1. oktober 2022 (skoleåret 2022/2023), som har deltaget i trivselsmålingen i skoleåret 2022/2023. 86 pct. af de ikke-udsatte har deltaget i trivselsundersøgelsen, og 65 pct. af de udsatte (inkl. tidligt forebyggende indsatser) har. Kun elever som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i trivselsundersøgelsen har fået beregnet en trivselsscore. Højest generel trivsel defineres som en trivselsscore over 3 på en skala fra 1-5 beregnet ud fra svar på trivselsundersøgelsen. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Indberetning af indsatser af typen tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik blev først obligatorisk i juli 2020. Udsatte elever opgøres derfor både med og uden elever, der har modtaget tidligt forebyggende indsatser.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Elever, der modtager støttende indsatser og tidligt forebyggende indsatser, har lavere generel skoletrivsel end elever, der er anbragt i plejefamilie. 76 pct. af de elever, som har modtaget en støttende indsats, har højest generel trivsel, hvor det for elever, der har modtaget en tidligt forebyggende indsats, er 77 pct. For elever der er anbragt i plejefamilie og på børne- og ungehjem har henholdsvis 82 og 75 pct. højest generel trivsel, jf. figur 12.

Figur 12

Andel elever i 4.-9. klasse med højest generel trivsel, 2022

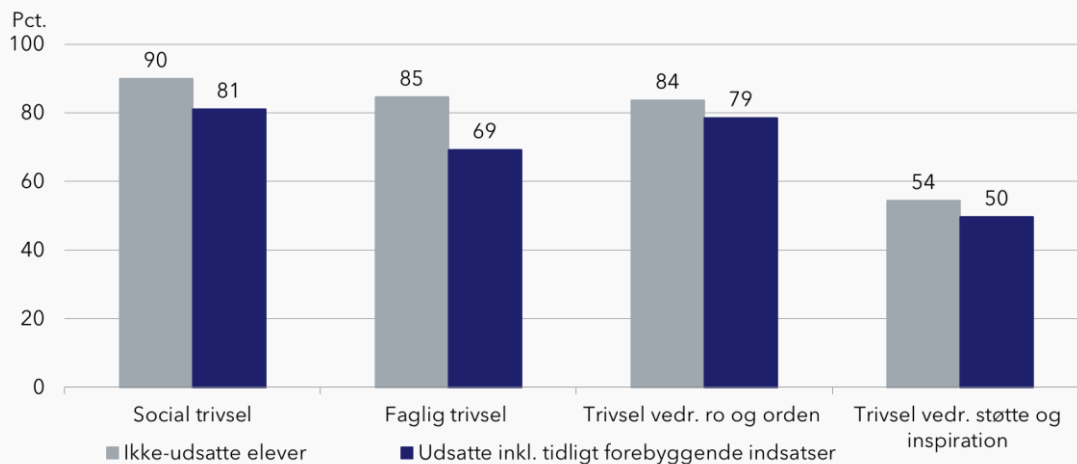
Note: Elever i 4.-9. klasse der går på kommunale grundskoler 1. oktober 2022 (skoleår 2022/2023), som har deltaget i trivselsmålingen i skoleåret 2022/2023. 86 pct. af de ikke-udsatte har deltaget i trivselsundersøgelsen og 65 pct. af de udsatte (inkl. tidligt forebyggende indsatser) har. Kun elever som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i trivselsundersøgelsen har fået beregnet en trivselsscore. Højest generel trivsel defineres som en trivselsscore over 3 på en skala fra 1-5 beregnet ud fra svar på trivselsundersøgelsen. I grupperingen af indsatsstype, indgår hvert barn/ung kun én gang. Har samme barn/ung modtaget mere end én type indsats i løbet af 2022 er anvendt følgende rangering: 1) Anbragt, 2) Støttende indsats, 3) Tidligt forebyggende indsats. Elever der har været anbragt både i plejefamilie og på børne- og ungehjem i løbet af 2022 indgår som anbragt i plejefamilie. Anbragt på børne- og ungehjem mv. omfatter døgninstitution, socialpædagogisk opholdssted, eget værelse, kost/efterskole, skibsprojekt.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Andelen af udsatte elever med højest generel trivsel er mindre sammenlignet med ikke-udsatte elever på alle fire dimensioner. Forskellen mellem udsatte og ikke-udsatte elever er størst ved faglig trivsel. Her havde 85 pct. af de ikke-udsatte elever høj faglig trivsel, mens andelen blandt de udsatte elever var 69 pct., jf. figur 13.

Figur 13

Andel elever i 4.-9. klasse med høj trivsel, efter trivselsdimension 2022

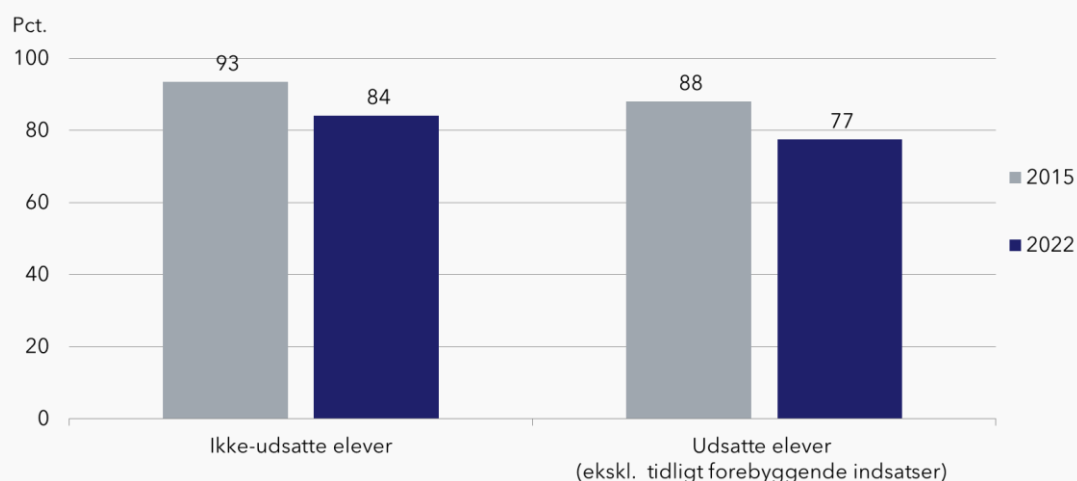
Note: Elever i 4.-9. klasse der går på kommunale grundskoler 1. oktober 2022 (skoleår 2022/2023), som har deltaget i trivselsmålingen i skoleåret 2022/2023. 86 pct. af de ikke-udsatte har deltaget i trivselsundersøgelsen og 65 pct. af de udsatte (inkl. tidligt forebyggende indsats) har. Kun elever som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i trivselsundersøgelsen har fået beregnet en trivselsscore. Høj trivsel defineres som en trivselsscore over 3 på en skala fra 1-5 beregnet ud fra svar på trivselsundersøgelsen. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

I perioden 2015 til 2022 er andelen af både udsatte og ikke-udsatte elever med højest generel trivsel. Det største fald ses blandt de udsatte elever, hvor andelen med højest generel trivsel er faldet fra 88 pct. i 2015 til 77 pct. i 2022. For de ikke-udsatte elever, er andelen i samme periode faldet fra 93 til 84 pct., jf. figur 14.

Figur 14

Udvikling i andel elever i 4.-9. klasse med højest generel trivsel, 2015 og 2022

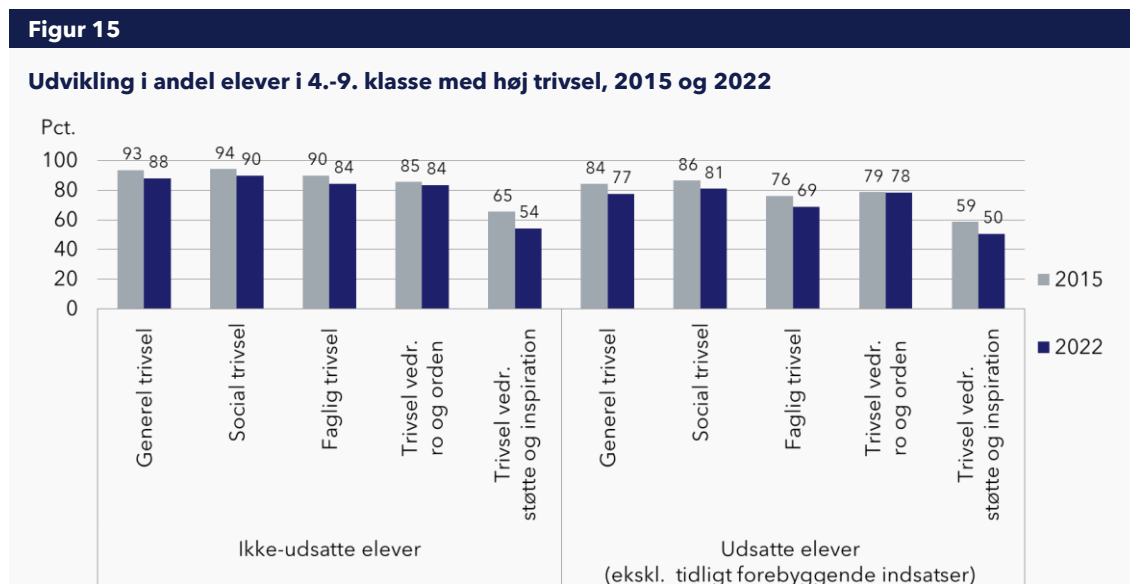

Note: Elever i 4.-9. klasse, der går på kommunale grundskole 1. oktober, som har deltaget i trivselsundersøgelsen i samme skoleår. Kun elever som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i trivselsundersøgelsen har fået beregnet en trivselsscore. Højest generel trivsel defineres som en trivselsscore over 3 på en skala fra 1-5 beregnet ud fra svar på trivselsundersøgelsen. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Elever der har modtaget en tidlig forebyggende indsats, indgår ikke i opgørelsen af udsatte, da indberetning af indsats af typen tidligt forebyggende indsats til Danmarks Statistik først blev obligatorisk i juli 2020.

Børn/unge, der modtager tidligt forebyggende indsats, indgår derfor i gruppen af ikke-udsatte elever.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Udviklingen i andelen af elever med høj trivsel fra 2015 til 2022 er faldet for både udsatte og ikke-udsatte elever på alle fire dimensioner., jf. figur 15.

Note: Elever i 4.-9. klasse, der går på kommunale grundskole 1. oktober, som har deltaget i trivselsundersøgelsen i samme skoleår. Kun elever som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i trivselsundersøgelsen har fået beregnet en trivselscore. Høj trivsel defineres som en trivselscore over 3 på en skala fra 1-5 beregnet ud fra svar på trivselsundersøgelsen. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Elever der har modtaget en tidlig forebyggende indsats, indgår ikke i opgørelsen af udsatte, da indberetning af indsatser af typen tidligt forebyggende indsatser til Danmarks Statistik først blev obligatorisk i juli 2020. Børn, der modtager tidligt forebyggende indsatser, indgår derfor i gruppen af ikke-udsatte elever.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

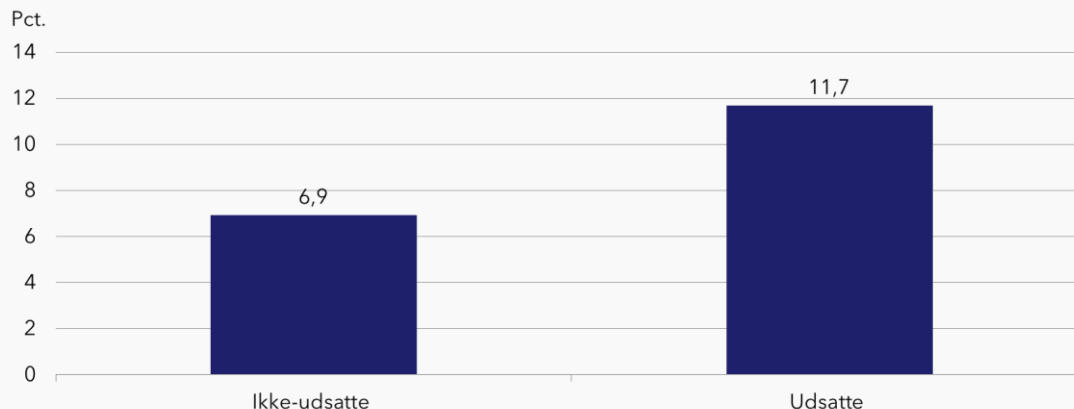
Skolefravær blandt udsatte elever

Et højt fravær fra skolen kan få konsekvenser i forhold til elevens faglige og sociale udvikling.

Udsatte elever i 0.-9. klasse har generelt et højere skolefravær end ikke-udsatte elever. I skoleåret 2022/2023 er den gennemsnitlige fraværprocent for udsatte elever 11,7 pct. (svarende til ca. 23 skoledage), mens det for ikke-udsatte elever er 6,9 pct. (svarende til ca. 14 skoledage), jf. figur 16.

Figur 16

Gennemsnitlig fraværsprocent i skoleåret 2022/2023

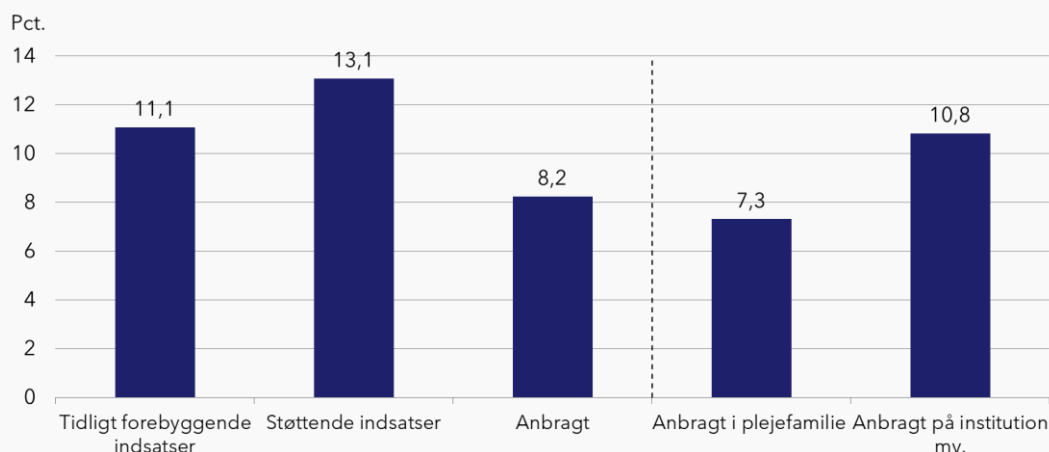
Note: Gennemsnitlig fraværsprocent for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Blandt udsatte elever i 0.-9. klasse er fraværet størst for elever, der har modtaget en støttende indsats eller en tidligt forebyggende indsats sammenlignet med elever, der er anbragt uden for hjemmet. Den gennemsnitlige fraværsprocent er 13,1 pct. for elever, der har modtaget en støttende indsats, og 11,1 for elever, der har modtaget en tidligt forebyggende indsats. For elever der er anbragt i plejefamilie og på børne- og ungehjem er den gennemsnitlige fraværsprocent henholdsvis 7,3 og 10,8 pct., jf. figur 17.

Figur 17

Gennemsnitlig fraværsprocent i skoleåret 2022/2023

Note: Gennemsnitlig fraværsprocent for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. Elever der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. I grupperingen af indsatstype indgår hvert barn/ung kun én gang- Har samme barn/ung modtaget mere end én type indsats i løbet af 2022 er anvendt følgende rangering: 1) Anbragt, 2) Støttende indsats, 3) Tidligt forebyggende indsats. Børn og unge der har været anbragt både i plejefamilie og på børne- og ungehjem i løbet af året indgår som anbragt i plejefamilie. Anbragt på børne- og ungehjem mv. omfatter døgninstitution, socialpædagogisk opholdssted, eget værelse, kost/efterskole, skibsprojekt.

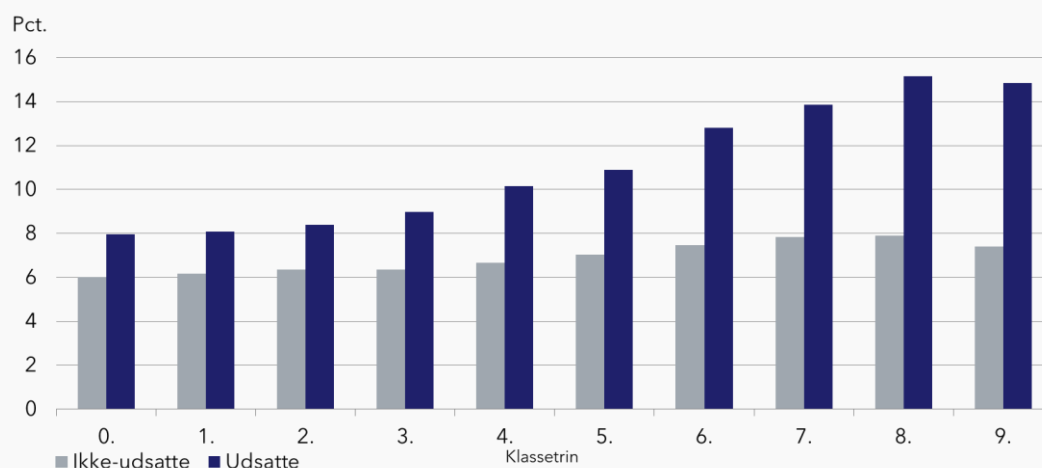
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Fravær blandt elever på behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem indgår ikke i opgørelsen. Det kan have betydning for især anbragte børn og unge, da de må formodes oftere at have skolegang på disse tilbud.

Den gennemsnitlige fraværsporcet er generelt højest på de ældste klassetrin for både udsatte og ikke-udsatte elever. Blandt de ikke-udsatte elever stiger fraværsporceten fra 6,0 pct. i 0. klasse til 7,4 pct. i 9. klasse, mens den for udsatte elever stiger fra 8,0 pct. i 0. klasse til 14,8 pct. i 9. klasse, jf. figur 18.

Figur 18

Gennemsnitlig fraværsporcet fordelt på klassetrin i skoleåret 2022/2023

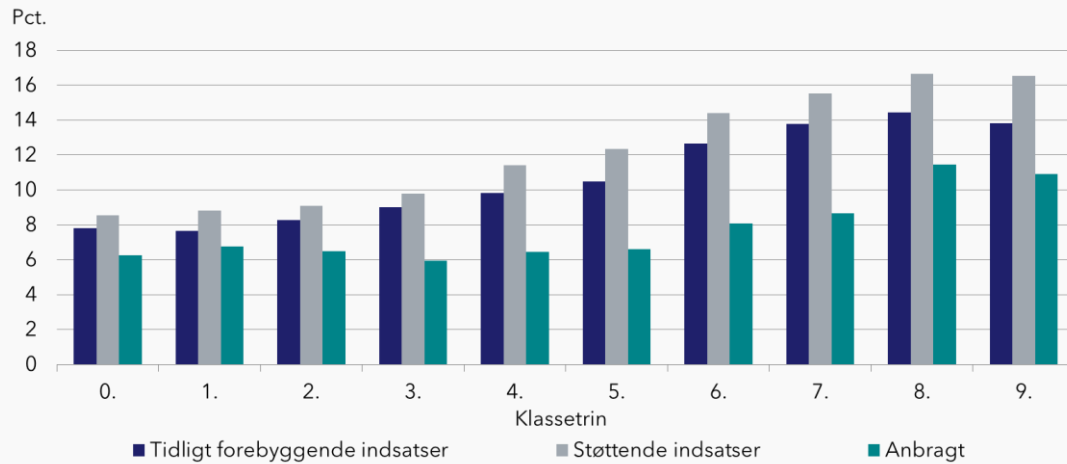
Note: Gennemsnitlig fraværsporcet for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Den gennemsnitlige fraværsporcet er højst blandt elever i 8. klasse uanset indsatstype i skoleåret 2022/2023. Blandt elever i 8. klasse, der modtager en tidligt forebyggende indsats eller en støttende indsats, er den gennemsnitlige fraværsporcet henholdsvis 15 og 17 pct., mens den for anbragte er 11 pct., jf. figur 19.

Figur 19

Gennemsnitlig fraværsprocent fordelt på klassetrin og indsatsstype i skoleåret 2022/2023

Note: Gennemsnitlig fraværsprocent for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. I grupperingen af indsatsstype, indgår hvert barn/ung kun én gang. Har samme barn/ung modtaget mere end én type indsats i løbet af 2022 er anvendt følgende rangering: 1) Anbragt, 2) Støttende indsats, 3) Tidligt forebyggende indsats.

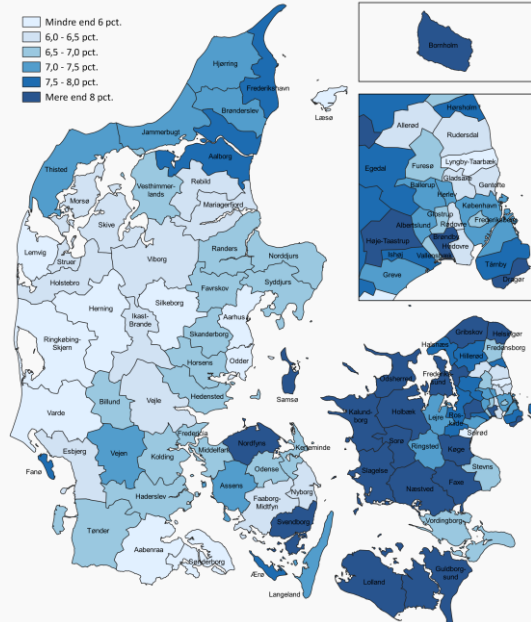
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Kommunale forskelle

Der er geografiske forskelle i den gennemsnitlige fraværsprocent både blandt udsatte og ikke-udsatte elever. Den gennemsnitlige fraværsprocent er både for udsatte og ikke udsatte højest i Syd- og Vestsjælland, mens den er lavere i Jylland og på Fyn, jf. figur 20 og 21.

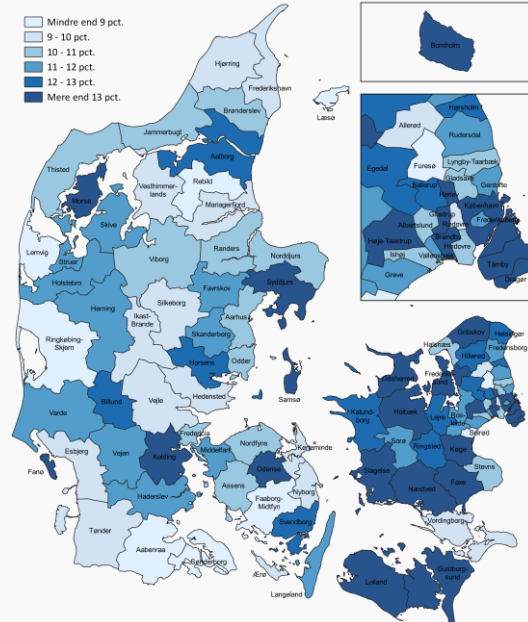
Figur 20

Gennemsnitlig fraværsprocent i skoleåret 2022/2023, kommunefordelt for ikke-udsatte børn og unge

Figur 21

Gennemsnitlig fraværsprocent i skoleåret 2022/2023, kommunefordelt for udsatte børn og unge

Note: Gennemsnitlig fraværsprocent for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Se bilag 2 for kommunefordelte tabeller.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra STIL og Danmarks Statistik.

Bilag 1 - Analysepopulation

Tabel 1

Afgrænsning af målgrupper i analysens afsnit

Afsnit	Udsatte	Målgruppe	Tid
Segregering	39.200	Elever, 0.-9. klasse	1. oktober, 2022
Skoletrivsel	18.100	Elever, 4.-9. klasse	1. oktober, 2022
Skolefravær	36.100	Elever, 0.-9. klasse	Skoleåret 2022/2023

Note: Elever i henholdsvis 0.-9. klasse og 4.-9. klasse defineres som elever i de kommunale grundskoler pr. 1. oktober 2022.

Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet. Antal er afrundet til nærmeste 100.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 2 - Kommunefordelte tabeller, skolefravær

Tabel 3

Skolefravær blandt udsatte og ikke-udsatte elever i 0.-9. klasse fordelt på kommuner, skoleåret 2022/2023

Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte	Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte	Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte
Albertslund	7,2	10,7	Hillerød	7,7	12,6	Rebild	6,1	8,7
Allerød	6,1	9,5	Hjørring	7,2	9,4	Ringkøbing-Skjern	5,8	8,7
Assens	7,4	10,3	Holbæk	8,8	13,2	Ringsted	7,3	12,7
Ballerup	7,4	12,6	Holstebro	6,1	11,2	Roskilde	7,5	11,8
Billund	6,9	12,4	Horsens	6,7	12,9	Rudersdal	6,5	11,3
Bornholm	8,0	13,4	Hvidovre	6,2	10,4	Rødovre	6,3	9,7
Brøndby	8,1	13,5	Høje-Taastrup	8,0	14,4	Samsø	9,3	14,1
Brønderslev	7,3	10,2	Hørsholm	7,8	13,0	Silkeborg	5,8	9,3
Dragør	8,2	16,9	Ikast-Brande	6,2	9,1	Skanderborg	6,9	11,4
Egedal	7,6	12,3	Ishøj	7,7	10,5	Skive	6,0	11,6
Esbjerg	6,1	10,0	Jammerbugt	7,2	10,9	Slagelse	8,2	13,9
Fanø	7,7	15,0	Kalundborg	8,5	12,9	Solrød	5,3	8,0
Favrskov	6,8	11,6	Kerteminde	6,6	9,7	Sorø	9,3	11,6
Faxe	8,2	14,2	Kolding	6,8	13,4	Stevns	6,8	10,4
Fredensborg	6,8	11,5	København	7,3	14,5	Struer	6,3	11,1
Fredericia	6,9	11,0	Køge	8,1	13,6	Svendborg	8,8	12,3
Frederiksberg	6,7	12,0	Langeland	7,1	12,0	Syddjurs	6,6	13,1
Frederikshavn	7,5	9,9	Lejre	7,2	12,2	Sønderborg	5,5	9,0
Frederikssund	8,1	13,8	Lemvig	4,8	7,5	Thisted	7,4	10,4
Furesø	6,7	8,8	Lolland	9,3	14,0	Tønder	6,6	9,6
Faaborg-Midtfyn	6,5	8,0	Lyngby-Taarbæk	5,7	10,2	Tårnby	7,9	18,7
Gentofte	6,4	11,1	Læsø	0,2	0,1	Vallensbæk	7,0	11,2
Gladsaxe	6,1	10,3	Mariagerfjord	6,3	9,2	Varde	5,8	11,1
Glostrup	6,8	14,0	Middelfart	6,5	11,4	Vejen	7,1	11,2
Greve	7,5	11,7	Morsø	6,1	15,3	Vejle	6,0	9,0
Gribskov	9,2	13,8	Norddjurs	6,8	10,2	Vesthimmerlands	6,5	9,2
Guldborgsund	8,2	15,1	Nordfyns	8,4	10,7	Viborg	6,2	10,0
Haderslev	6,9	11,8	Nyborg	6,3	9,5	Vordingborg	6,5	9,0
Halsnæs	7,8	10,3	Næstved	9,0	13,4	Ærø	7,8	9,9
Hedensted	6,9	9,9	Odder	5,2	10,6	Aabenraa	5,9	8,6
Helsingør	8,1	12,5	Odense	7,0	14,6	Aalborg	7,7	12,1
Herlev	7,5	13,3	Odsherred	9,4	14,5	Aarhus	5,6	10,3
Herning	5,4	11,9	Randers	6,5	10,9			

Note: Gennemsnitlig fraværsprocent for 0.-9. classes elever i folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2022/2023. Alle typer fravær er medregnet: sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet af 2022 har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af STIL og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 3 - Kommunefordelte tabeller, segregering

Tabel 4

Segregeringsgrad blandt udsatte og ikke-udsatte elever i 0.-9. klasse fordelt på kommuner, 2022

Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte	Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte	Kommune	Ikke-udsatte	Udsatte
Albertslund	5,9	33,5	Hillerød	4,0	44,7	Rebild	3,8	35,6
Allerød	3,5	33,8	Hjørring	3,5	29,3	Ringkøbing-Skjern	4,9	35,7
Assens	3,9	32,3	Holbæk	7,0	45,8	Ringsted	4,5	42,4
Ballerup	3,3	36,5	Holstebro	6,6	38,9	Roskilde	2,9	33,0
Billund	4,0	23,8	Horsens	3,2	28,9	Rudersdal	1,9	25,4
Bornholm	3,1	22,4	Hvidovre	4,5	37,4	Rødovre	4,7	54,7
Brøndby	7,3	45,8	Høje-Taastrup	5,4	33,9	Samsø	*	*
Brønderslev	5,1	41,2	Hørsholm	4,5	39,2	Silkeborg	3,5	32,7
Dragør	0,8	41,2	Ikast-Brande	3,0	29,8	Skanderborg	3,1	40,9
Egedal	3,1	39,4	Ishøj	3,5	27,4	Skive	3,9	30,3
Esbjerg	2,8	28,2	Jammerbugt	3,2	34,9	Slagelse	6,6	45,0
Fanø	*	*	Kalundborg	6,4	42,7	Solrød	4,6	30,8
Favrskov	3,6	30,2	Kerteminde	4,5	31,2	Sorø	5,7	28,8
Faxe	3,9	26,9	Kolding	4,1	24,8	Stevns	6,4	37,1
Fredensborg	2,9	28,4	København	3,8	30,9	Struer	7,1	45,8
Fredericia	4,1	17,3	Køge	3,6	37,1	Svendborg	3,1	33,9
Frederiksberg	3,4	40,5	Langeland	5,2	25,3	Syddjurs	1,9	11,2
Frederikshavn	4,8	31,1	Lejre	4,2	26,8	Sønderborg	4,2	21,6
Frederikssund	5,1	37,3	Lemvig	3,7	30,1	Thisted	3,6	33,1
Furesø	5,4	27,8	Lolland	5,5	27,4	Tønder	3,7	28,6
Faaborg-Midtfyn	7,2	36,0	Lyngby-Taarbæk	2,6	39,0	Tårnby	3,3	43,8
Gentofte	1,6	39,2	Læsø	*	*	Vallensbæk	2,2	25,9
Gladsaxe	3,5	27,0	Mariagerfjord	3,7	37,0	Varde	3,5	26,3
Glostrup	4,4	41,5	Middelfart	4,8	30,9	Vejen	3,3	26,8
Greve	4,8	27,4	Morsø	6,0	37,4	Vejle	3,7	38,8
Gribskov	5,2	45,8	Norddjurs	5,5	41,5	Vesthimmerlands	3,3	35,8
Guldborgsund	3,1	31,8	Nordfyns	3,0	29,1	Viborg	3,4	32,8
Haderslev	7,1	41,1	Nyborg	5,1	24,5	Vordingborg	2,5	20,3
Halsnæs	6,3	35,6	Næstved	5,8	41,9	Ærø	*	*
Hedensted	5,1	34,2	Odder	4,3	27,4	Aabenraa	4,9	26,9
Helsingør	4,6	41,1	Odense	3,9	28,2	Aalborg	3,1	34,3
Herlev	5,7	50,5	Odsherred	8,3	40,5	Aarhus	3,6	34,0
Herning	4,1	33,4	Randers	4,5	32,6			

Note: *) Tallene kan ikke vises pga. diskretion. 0.-9. classes elever på kommunale grundskoler pr. 1. oktober 2022.

Segregerede omfatter elever i specialklasse samt på specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Udsatte elever omfatter børn og unge, der i løbet året har modtaget en tidligt forebyggende indsats, støttende indsats eller været anbragt uden for hjemmet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 4 - Afgrænsning af psykiatriske diagnoser

Oplysninger om psykiatriske diagnoser er baseret på data fra landspatientregistret (LPR), som indeholder alle kontakter med hospitalssektoren (somatikken og psykiatrien, inkl. distriktspsykiatrien). Opgørelsen omfatter aktions- og bi-diagnoser og medtager diagnoser, der er registreret i forbindelse med en hospitalskontakt på et tidspunkt i barnets/den unges liv. Nogle af lidelserne er typisk af mere midlertidig karakter, og diagnoser registreret i løbet af børnenes/de unges liv er derfor ikke et udtryk for den aktuelle forekomst, men et udtryk for, hvor mange der har eller har haft lidelsen i løbet af deres barndom/ungdom.

Opgørelsen af psykiatriske diagnoser tager udgangspunkt i en række *udvalgte* diagnoser. Afgrænsningen af diagnoser er foretaget på baggrund af en vurdering af, hvilke diagnoser, der generelt fylder blandt børn og unge, som samtidig i et vist omfang kan identificere på baggrund af LPR. Af tabel 2 fremgår hvilke specifikke diagnoser, der er medtaget.

Diagnoseregistreringer i LPR dækker ikke den fulde forekomst af psykiatriske lidelser/forstyrrelser i befolkningen. Dels er nogle lidelser slet ikke opdaget/diagnosticeret, dels behandles nogle udelukkende uden for hospitalssektoren, fx i kommunerne eller hos privatpraktiserende psykiatere, som ikke indberetter diagnoser centralt. Denne opgørelse skal derfor ikke betragtes som en opgørelse af den fulde prævalens af psykiatriske lidelser i befolkningen, men som det nærmeste vi kan komme det med det eksisterende datagrundlag.

Tabel 2

Afgrænsning af psykiatriske diagnoser

Diagnosegruppe	ICD-10 diagnosekode
Psykosier/psykotiske lidelser (herunder skizofreni)	F2*
Depression (alle sværhedsgrader)	F32*, F33*
Angst (inkl. OCD)	F40*- F42* og F93*
Belastnings- og tilpasningsreaktioner (akutte og kroniske)	F43*
Spiseforstyrrelser (herunder anoreksi, bulimi m.m.)	F50* og F982*
Mental retardering/psykisk udviklingshæmning** (alle grader), herunder lettere mental retardering og inferior intellektualis (IQ 70-85)	F7*, F842, R418, Q90*, Q91*, Q860, Q871B, Q871E, Q933, Q934, Q935C, Q938A, Q992
Specifikke udviklingsforstyrrelser	F80*-F83*
Autismespektrumforstyrrelser (inkl. Aspergers, Retts m.m.)	F84*
ADHD (inkl. ADD)	F90* og F988C
Adfærdsforstyrrelser	F91*
Tilknytningsforstyrrelser	F941*, F942*, F948*, F949*
Tics/Tourette	F95*

Note: *) Inkl. alle underkoder. Se SKS-browseren for yderligere info.

**) Omfatter også Downs og andre (kromosom)syndromer med udviklingshæmning, herunder føtal alkohol syndrom, Retts syndrom, fragilt X-kromosom, Prader willis syndrom m.fl.

Betegnelsen "psykiatriske diagnoser" bruges her bredt om en række af F-diagnoser og enkelte R- og Q-diagnoser. Mental retardering, autisme og ADHD betegnes også ofte som handicap.